Motion till riksdagen 1985/86:Kr252

Gunnel Liljegren och Elisabeth Fleetwood (m)

Folkbiblioteksdatasystemen

I folkbiblioteksutredningens betänkande SOU 1984:23 behandlas bl. a. informationsteknologin i folkbibliotekens tjänst. Man förutser en snabb utveckling av datainformationssystem och databaser inom de närmaste åren.

Från början möttes den nya tekniken med viss skepsis av allmänheten, men i dag har många människor genom att lära sig söka i det egna bibliotekets dataterminaler fått upp ögonen för de fördelar som informationsteknologin erbjuder.

Ett åttiotal svenska kommuner är för närvarande anslutna till det datasystem för katalogisering som lanserats av Bibliotekstjänst AB i Lund, BUMS, men nya system prövas på andra håll. Det är naturligtvis av godo att olika system tillåts konkurrera med varandra, men i ett litet land som Sverige där marknaden för olika datasystem är begränsad är det också viktigt att man kan överföra poster från en bas till en annan utan de extra kostnader som manuell hantering skulle medföra. Biblioteksväsendet är en offentlig verksamhet som lika väl som andra måste ta rationaliseringsvinster till vara.

Statskontoret har för närvarande i uppdrag att föreslå hur katalogiseringen inom biblioteksväsendet skall kunna samordnas. Dess förslag skall sedan läggas till grund för en utredning. Under tiden kan djungelns lag komma att råda vad beträffar bibliotekens datasystem och databaser.

I dag är det oklart var upphovsrätten till databasernas katalogposter ligger – hos databasens ägare eller hos den som levererar in posterna. BUMS anser sig t. ex. ha rätt att kräva ett högt pris för att släppa sina kataloguppgifter till det nya system, IBM:s Dobis (Libis), som Stockholms stadsbibliotek beslutat pröva i ett par av sina filialer, och Stockholms stadsbibliotek svarar med att blockera registrering av nyförvärv i BURK (BUMS-systemets databas). Stockholms stadsbibliotek har som länsbibliotek och en av landets tre länecentraler stor betydelse, inte minst för kommunerna i Stockholms län, som kan komma att få sämre service om ingen överenskommelse kan träffas mellan stadsbiblioteket och Bibliotekstjänst.

Utvecklingen inom informationsteknologin kan komma att innebära fler problem, och det är synnerligen viktigt att den utredning som statskontorets förslag skall initiera genomförs med den största skyndsamhet och att de upphovsrättsliga frågorna löses utan dröjsmål. Det är oacceptabelt att en verksamhet som bekostas av allmänna medel försvåras och fördyras genom fruktlösa kompetenstvister.

Hemställan

Med hänvisning till vad som anförts hemställer vi

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om upphovsrätt, samordning och samutnyttjande av skilda databaser inom biblioteksväsendet.

Stockholm den 23 januari 1986

Gunnel Liljegren (m) *Elisabeth Fleetwood (m)*